

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže a soudkyň Mgr. Věry Jachurové a Mgr. et Mgr. Lenky Bahýľové, Ph. D., v právní věci

žalobce: **PROFI CREDIT Czech, a.s.**
se sídlem Praha 1, Klimentská 1216/46, IČO: 61860069
zastoupený JUDr. Ervínem Perthenem, MBA,
advokátem se sídlem Hradec Králové, Velké náměstí 135/19

proti

žalovanému: **Česká obchodní inspekce, ústřední inspektorát**
se sídlem Praha 2, Štěpánská 15

o žalobě proti rozhodnutí ústředního inspektorátu České obchodní inspekce ze dne 10.7.2015, č.j. ČOI 26793/15/O100

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí ústředního inspektorátu České obchodní inspekce označeného v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí inspektorátu Středočeského a Hl. města Prahy č.j. 10/1388/14/45 ze dne 4. 2. 2015 (dále jen „rozhodnutí inspektorátu“). Rozhodnutím inspektorátu byla žalobci uložena pokuta ve výši 200.000,- Kč pro porušení § 5 odst. 1 zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru

a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o spotřebitelském úvěru“) a naplnění skutkové podstaty dvou správních deliktů ve smyslu § 20 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru.

V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný v rámci vypořádání odvolacích námitek žalobce konstatoval, že správní orgán I. stupně učinil ve věci potřebná skutková zjištění ve smyslu § 3 správního řádu a nepochybil ani při právním hodnocení předmětné věci, tj. v závěru, že se žalobce dopustil správních deliktů uvedených ve výroku rozhodnutí inspektorátu a že tyto delikty byly bezpečně prokázány. Vnávětí výroku rozhodnutí inspektorátu je jasně uvedeno, z kterého znění zákona správní orgán I. stupně vycházel - jednalo se o znění zákona účinného v době spáchání deliktů, tedy před 24. 2. 2013. Žalovaný zdůraznil, že zákon o spotřebitelském úvěru byl přijat s cílem zvýšit úroveň ochrany spotřebitelů v oblasti, v níž je jejich postavení ještě slabší než v případech jiných spotřebitelských smluv. Zvýšit ochranu spotřebitelů se zákon snaží zejména tím, že podnikatelům ukládá ve všech fázích procesu uzavírání smlouvy o spotřebitelském úvěru povinnost spotřebitele jasně a zřetelně informovat o všech jeho důležitých parametrech. Vzhledem k tomu, že žalobce nastavil systém uzavírání smluv tak, že závazný návrh na uzavření smlouvy podával spotřebitel, měl žalobce poskytnout spotřebiteli předsmluvní informace v dostatečném předstihu předtím, než spotřebitel učinil závazný návrh na uzavření smlouvy.

2. Co se týče skutkové stránky dané věci, žalovaný shrnul, že oběma spotřebitelům byl skutečně poskytnut formulář s předsmluvními informacemi. V něm byly uvedeny parametry úvěrů, o které měli spotřebitelé zájem, ke každému z nich pak byly doplněny informace, z nichž vyplývalo právo žalobce parametry po posouzení úvěruschopnosti změnit, a to v určitém rozmezí. Téhož dne, kdy obdrželi předsmluvní informace, podali oba spotřebitelé závazný návrh na uzavření smlouvy o úvěru s požadovanými parametry (totožnými jako v předsmluvních informacích). V obchodních podmínkách přiložených k těmto návrhům bylo přitom obecné upozornění na možnost snížení výše úvěru po posouzení úvěruschopnosti spotřebitelů. Následně oba spotřebitelé obdrželi oznámení o schválení úvěru, kde jim žalobce sdělil, že jim úvěr poskytne, ovšem s jinými parametry, než původně požadovanými. Tento postup žalobce v oznámení odůvodnil bonitou obou spotřebitelů. Doručením těchto oznámení byly dle podmínek závazných návrhů se spotřebiteli uzavřeny smlouvy.
3. Žalovaný zdůraznil, že předsmluvní informace jsou cíleny na konkrétního spotřebitele, a je proto nezbytné, aby byly maximálním možným způsobem individualizovány. Přitom není nezbytné, aby předsmluvní informace byly naprosto závazné a výsledná smlouva o spotřebitelském úvěru se od nich nemohla sebemenším způsobem odchýlit, pokud se však parametry úvěru uvedené od předsmluvních informací liší zásadně, je již nezbytné, aby byly spotřebiteli poskytnuty předsmluvní informace nové a spotřebiteli dán před

konečným uzavřením smlouvy opět dostatečný prostor pro uvážení, zda na nové podmínky přistoupí.

4. K zásadním změnám došlo v parametrech obou úvěrů. Totožná zůstala prakticky jen doba splácení v případě pana Roháče, v obou případech se lišila celková výše úvěru, celková částka splatná spotřebitelem, výše splátky a zejména výpůjční úrokové sazby a RPSN. Konkrétně se v jednom případě výpůjční úroková sazba lišila o 67,18 % a RPSN o 61,54 %, ve druhém se výpůjční úroková sazba zvýšila o 53,15 % a RPSN o 39,39 %. Pokud v průběhu jednání k takovým změnám dojde, měly by být spotřebiteli jednoznačně poskytnuty nové předsmuvní informace, které tyto změny zohlední. Odporující smyslu zákona o spotřebitelském úvěru je dle žalovaného situace, kdy jsou parametry spotřebitelského úvěru žalobcem jednostranně změněny poté, kdy spotřebitel podá závazný návrh na uzavření smlouvy, a pouhým oznámením ze strany žalobce je následně uzavřena smlouva, která se prakticky ve všech ohledech liší od návrhu spotřebitele. Takový postup nemůže být legalizován ani tím, že žalobce spotřebiteli předem sdělí, že ke změnám dojit může a určí jejich limity, a to zejména v situaci, kdy jsou limity tak široké, jak tomu bylo v případech obou dotčených spotřebitelů. Právo ochrany spotřebitele omezuje smluvní volnost tak, aby byl spotřebitel jako slabší smluvní strana chráněn před možnými negativními dopady praktik podnikatelů, kteří mohou zneužít svého silnějšího postavení, větších zkušeností a znalostí. Argument, že spotřebitelé v tomto případě dopředu věděli, že se parametry úvěru mohou změnit a znali i limity těchto změn, proto nemůže obstát, neboť formální souhlas spotřebitelů s takovým postupem, tzn. jejich podpis na předtištěném formuláři, nic nemění na skutečnosti, že jim žalobce neposkytl řádné předsmuvní informace v souladu se zákonem o spotřebitelském úvěru, a dopustil se tak správního deliktu. O tom, že ani jeden z dotčených spotřebitelů i přes svůj podpis na formuláři návrhu s tak razantní změnou parametrů úvěrů nepočítal, kromě toho svědčí obsah jejich podání, kterými se obrátili na žalovaného.
5. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí poukázal rovněž na závěry autorů komentářů k zákonu o spotřebitelském úvěru. L. Vacek v komentáři uvádí: *„Předsmuvní informace měly spotřebiteli poskytnout základní obrázek o nabízeném produktu a usnadnit rozhodování mezi různými spotřebitelskými úvěry. Pokud na základě těchto informací spotřebitel pokračuje v kontrakčním procesu a ve finální fázi své představy určitým způsobem drobně modifikuje (např. ohledně nevyužití některých doplňkových služeb), není nezbytně nutné spotřebiteli opětovně předsmuvní informace poskytovat. Pokud by však při finalizaci kontrakčního procesu došlo k zásadním změnám (byl zvolen zcela jiný produkt, lišila se celková výše spotřebitelského úvěru nebo doba splácení apod.), pak opětovné poskytnutí přehledných standardizovaných předsmuvních informací svůj smysl má a věřitel či zprostředkovatel jsou povinni je poskytnout.* S odkazem na komentář L. Wachtlové a J. Slaniny žalovaný zdůraznil, že: *„Poskytnuté informace jsou pro věřitele závazné v tom směru, že případný následně sjednaný úvěr (který je sjednán ve lhůtě, po kterou je věřitel vázán*

poskytnutými informacemi), musí být sjednán za podmínek uvedených v předmluvních informacích. Pokud se věřitel rozhodne spotřebiteli nabídnout jiné, třeba i výhodnější podmínky spotřebitelského úvěru, musí jej závčas vybavit novou sadou předmluvních informací. Autoři komentáře dále uvádějí: Domníváme se, že není možné současně uplatňovat princip, podle kterého spotřebitel činí návrh na uzavření smlouvy, a tzv. risk-based pricing (cena úvěru závislá na rizikovosti spotřebitele, tedy na posouzení jeho úvěruschopnosti), v rámci kterého by v předmluvních informacích bylo odkazováno pouze na rozmezí možných úrokových sazeb s tím, že úroková sazba (a tedy i RPSN) by byly stanoveny až dodatečně. V souladu s přílohou č. 2 zákona o spotřebitelském úvěru je totiž nutné poskytnout informace o výpůjční úrokové sazbě, podmínkách upravujících použití této sazby a případně o jakémkoliv indexu nebo referenční sazbě použitelné pro počáteční úrokovou sazbu, jakož i době, podmínkách a postupu pro změnu úrokové sazby. Uplatňují-li se za různých okolností různé úrokové sazby, uvádějí se výše uvedené informace o všech úrokových sazbách. Takto formulovaná povinnost pak jednoznačně navozuje uvedení konkrétních sazeb, nikoliv pouze určitého rozmezí. Navíc pokud by byla uvedena pouze rozmezí možných úrokových sazeb, postrádaly by předmluvní informace zcela svůj účel, neboť cílem poskytování je umožnit spotřebiteli získat informace o jednotlivých na něj cílených nabídkách nebo pro něj individualizovaných produktech a jejich vzájemné porovnání (...) Pokud tedy zákon předepisuje věřiteli povinnost seznámit spotřebitele s výpůjční úrokovou sazbou v dostatečném předstihu před tím, než je spotřebitel vázán návrhem na uzavření smlouvy, a věřitel chce uplatňovat různé výpůjční úrokové sazby na různé spotřebitele v závislosti na jejich bonitě, musí tomu přizpůsobit svůj úvěrový proces, a provést vyhodnocení bonity spotřebitele předtím, než spotřebiteli poskytne předmluvní informace. Závazný právní úkon ze strany spotřebitele může být učiněn teprve poté, co měl dostatečnou možnost se s předmluvními informacemi seznámit.

6. K návrhu žalobce na provedení výslechu svědků žalovaný uvedl, že nemá pochybnosti o obsahu jednotlivých listin založených ve spisu, a nepokládá proto za potřebné provádět k nim výslechy navržených svědků.
7. K žalobcem namítané možnosti spotřebitelů odstoupit od smlouvy o spotřebitelském úvěru žalovaný poznamenal, že tato možnost, která má být jakousi poslední možností „záchrany“ pro spotřebitele, nemůže být hodnocena ve prospěch podnikatele, který nesplnil své povinnosti před uzavřením smlouvy. Poznámka správního orgánu I. stupně o tom, že spotřebitelé by při odstoupení od smlouvy museli uhradit poměrnou část úroků za dobu, kdy měli k dispozici finanční prostředky věřitele, se zakládá na právní úpravě odstoupení od smlouvy, a není tedy jakkoliv zavádějící.
8. Výši uložené pokuty žalovaný nepokládá za nepřiměřenou. V této souvislosti podotkl, že byly zjištěny dva případy neposkytnutí klíčových informací spotřebitelům před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru, přičemž spotřebitelé měli před podáním závazného návrhu na uzavření smlouvy jen velmi mlhavou představu o tom, k čemu se vlastně

zavazují, tedy jaký úvěr jim bude poskytnut a jaké budou jeho náklady. Celkovou výši úvěrů, které byly spotřebitelům poskytnuty, žalovaný nepokládal ve vztahu k uložené sankci za významnou. Poukázal přitom na rozdíl součtu celkových částek splatných spotřebiteli (205.692,- Kč) a součtu celkové výše úvěru (60.000,- Kč). Částka, kterou spotřebitelé měli za poskytnuté úvěry celkem zaplatit, tak činila 145.692,- Kč. K tvrzení žalobce, že již dávno upravil své smlouvy tak, že jejich parametry nejsou měněny, žalovaný poznamenal, že toto tvrzení žalobce ničím nedoložil. Vedle preventivní funkce sankce žalovaný vyzdvihl též funkci represivní. S odkazem na rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 16. 11. 2004, sp. zn. 10 Ca 250/2003 připomněl, že postih ukládaný ve správním řízení musí být znatelný v majetkové sféře delikventa, tedy musí být pro něho nikoliv zanedbatelný. Ukládaná sankce nemůže být tak nízká, aby avizovala, že protiprávní jednání je ze strany správního orgánu tolerováno a vyplácí se nedodržovat zákonné povinnosti. K možnému likvidačnímu dopadu sankce žalovaný konstatoval, že žalobce neuváděl, že by pro něj mohlo mít likvidační účinky samotné zaplacení částky 200.000,- Kč, pouze vyjádřil obavy, že by pro něj bylo fatální, pokud by byl za každou smlouvu stejného typu, kterou uzavřel, trestán v obdobné výši. Taková situace je však zcela hypotetická a reálně nenastala.

9. V žalobě podané proti napadenému rozhodnutí žalobce nejprve připomenul argumentaci, o kterou bylo opřeno rozhodnutí inspektorátu a napadené rozhodnutí, a poté vylíčil skutkové okolnosti dané věci. Uvedl, že v případě smlouvy č. 9100518295 (dále jen „smlouva č. 1“) spotřebitel dne 11. 1. 2012 v rámci návrhu na uzavření smlouvy o revolvingovém úvěru (dále jen „SRÚ“) požádal o úvěr ve výši 30.000,- Kč se splatností 48 měsíců, kdy měl celkem zaplatit 90.512,- Kč při výpůjční úrokové sazbě 99,24 % a RPSN 99,23 %.
10. V části B obecných ustanovení smlouvy o revolvingovém úvěru (tvořících součást smlouvy č. 1, resp. návrhu na uzavření SRÚ) označených jako „Posouzení schopnosti klienta splácet úvěr – proces uzavření smlouvy o revolvingovém úvěru“ žalobce informoval spotřebitele o tom, že: *„(V) případě, že výše úvěru akceptovatelná a přijatá věřitelem po posouzení schopnosti klienta (...) splácet úvěr bude nižší než dle písm. A) bod I. až V. tohoto návrhu SRÚ, a budou-li v případě klienta (...) splněna hlediska opatrnosti a obezřetnosti úvěrování, je věřitel oprávněn schválit poskytnutí úvěru klientovi o nižší výši, než dle písm. A) body I. až V. tohoto návrhu SRÚ. Při ponížení navrhované výše úvěru (...) dojde i ke změně dalších parametrů poskytovaného úvěru uvedených v písm. A) body I. až V. SRÚ. Veškeré parametry se však budou vždy pohybovat v rozmezí Předmluvních informací zpracovaných v souladu se zákonem o spotřebitelském úvěru, které byly klientovi (...) poskytnuty před uzavřením SRÚ (...). Klient (...) s touto úpravou konečných parametrů SRÚ výslovně souhlasí a prohlašuje, že má zájem o poskytnutí úvěru i s takto upravenými parametry a v této souvislosti se zavazuje respektovat takovouto výši úvěru jako konečnou a závaznou výši úvěru. Schválení tohoto úvěru oznámí věřitel klientovi (...) písemným oznámením o schválení úvěru doručeným pouze*

k rukám klienta, jehož součástí bude i oznámení o konečných parametrech úvěru, splátkový kalendář a jedno vyhotovení SRÚ s potvrzenou akceptační doložkou věřitele. SRÚ je uzavřena v okamžiku doručení oznámení o schválení úvěru klientovi. (...).

11. Žalobce dále odkázal na znění odstavce 2.4 smluvních ujednání smlouvy o úvěru, v němž bylo zopakováno, že věřitel je oprávněn, po posouzení schopnosti dlužníků splácet úvěr a budou-li splněna hlediska opatrnosti a obezřetnosti úvěrování, schválit poskytnutí úvěru klientovi o nižší výši, než dle písm. A) bodu I. až V. návrhu na uzavření SRÚ s tím, že při ponížení navrhované výše úvěru dojde i ke změně dalších parametrů poskytovaného úvěru. Veškeré parametry se budou pohybovat v rozmezí předsmluvních informací, které byly dlužníkům poskytnuty před uzavřením SRÚ. Klient s touto úpravou konečných parametrů SRÚ výslovně souhlasí a prohlašuje, že má zájem o poskytnutí úvěru i s takto upravenými parametry a v této souvislosti se zavazuje respektovat takovouto výši jako konečnou a závaznou výši úvěru. Schválení tohoto úvěru oznámí věřitel dlužníkům písemným oznámením o schválení úvěru.
12. Žalobce dále uvedl, že spotřebitel dne 11. 1. 2012 obdržel *předsmluvní formulář*. V tomto dokumentu byl mj. informován, že: „(...) (V)ěřitel posoudí Vaši schopnost splácet úvěr. Na základě tohoto posouzení může dojít k ponížení základní celkové výši poskytovaného úvěru až na částku 7.000,- Kč, popřípadě může být Váš návrh na uzavření SRÚ zcela zamítnut. Pokud dojde ke shora uvedenému ponížení základní celkové výše úvěru, dojde zároveň i ke změně dalších parametrů úvěru. Výše revolvingu tak bude moci být ponížena až na částku pro úvěr STANDARD 2.897,- Kč/BONUS 3.210,- Kč, čímž může dojít k ponížení celkové výše úvěru po poskytnutí revolvingu až na částku pro úvěr STANDARD 9.897,- Kč/BONUS 10.210,- Kč. Spotřebitel byl dále v uvedeném formuláři informován, že: „(P)okud dojde po posouzení Vaší schopnosti splácet úvěr k (...) ponížení základní celkové výše úvěru, dojde zároveň i ke změně dalších parametrů úvěru. Základní doba trvání spotřebitelského úvěru tak může být upravena až na 48, a počet měsíčních splátek, o které se může prodloužit při poskytnutí každého revolvingu doba trvání úvěru, tak může být upravena až na 24 splátek. Spotřebitel byl rovněž informován, že po posouzení úvěruschopnosti může dojít k úpravě výše měsíčních splátek a základní celkové částky, kterou je třeba zaplatit. Současně byl spotřebitel informován o konkrétní hranici měsíční splátky a základní celkové částky, dojde-li k ponížení základní celkové výše úvěru. Spotřebiteli bylo dále v předsmluvním formuláři sděleno, že po posouzení úvěruschopnosti může být výpůjční úroková sazba u úvěru upravena až na – pro úvěr STANDARD 131,36 %/BONUS 166,70 %, u revolvingu až na – pro úvěr STANDARD 113,45 %/BONUS 154,17 %. Obdobně bude upravena výše RPSN, a to u spotřebitelského úvěru až na – pro úvěr STANDARD 131,36/BONUS 166,70 %, u revolvingu může být upravena až na – pro úvěr STANDARD 113,45 %/BONUS 154,17 %.

13. Žalobce dne 12. 1. 2012 akceptoval návrh smlouvy o úvěru a po posouzení schopnosti spotřebitele splácet úvěru mu poskytl úvěr ve výši 21.000,- Kč se splatností 48 měsíců, kdy měl celkem zaplatit 87.504,- Kč při výpůjční úrokové sazbě 166,42 % a RPSN 160,77 %. Všechny tyto parametry byly v rámci předsmluvních informací spotřebiteli sděleny a ten s nimi souhlasil. Spotřebitel úvěr přijal, následně přijal i revolving a řádně jej splácí.
14. V případě smlouvy č. 9100460115 (dále jen „smlouva č. 2“) spotřebitelka dne 31. 10. 2011 v rámci návrhu na uzavření SRÚ požádala o úvěr ve výši 50.000,- Kč se splatností 36 měsíců, kdy měla celkem zaplatit 119.052,- Kč při výpůjční úrokové sazbě 94,97 % a RPSN 94,96 %.
15. Žalobce i v souvislosti se smlouvou č. 2 odkázal na část B obecných ustanovení SRÚ a dále na odstavec 2.4 smluvních ujednání SRÚ, jejichž znění bylo i v případě uzavírání smlouvy č. 2 shodné. Předsmluvní formulář, který spotřebitelka obdržela dne 11. 1. 2012, obsahoval v obecné rovině totožné informace jako předsmluvní formulář v případě smlouvy č. 1. V konkrétní rovině byla spotřebitelka informována, že po posouzení úvěruschopnosti může dojít k ponížení základní celkové výše poskytovaného úvěru až na částku 4.999,- Kč. Výše revolvingu může být ponížena až na částku pro úvěr STANDARD 2.897,- Kč/BONUS 3.210,- Kč, čímž může dojít k ponížení celkové výše úvěru po poskytnutí revolvingu až na částku pro úvěr STANDARD 9.897,- Kč/BONUS 10.210,- Kč. Spotřebitelka byla rovněž informována o konkrétní hranici pro určení výše měsíční splátky a základní celkové výše, kterou je třeba zaplatit. Dále bylo spotřebitelce sděleno, že výpůjční úroková sazba může být po posouzení schopnosti splácet úvěr upravena až na – pro úvěr STANDARD 131,36 %/BONUS 166,70 %, u revolvingu může být upravena až na – pro úvěr STANDARD 113,45 %/BONUS 154,17 %. Předpokládaná výše RPSN může být po posouzení schopnosti splácet úvěr upravena až na pro úvěr STANDARD 131,36 %/BONUS 166,70 %, po provedení revolvingu může být RPSN upravena až na – pro úvěr STANDARD 113,45 %/BONUS 154,17 %.
16. Žalobce dne 1. 11. 2011 akceptoval návrh smlouvy o úvěru a po posouzení schopnosti spotřebitelky splácet úvěr jí poskytl úvěr ve výši 39.000,- Kč se splatností 48 měsíců, kdy měla celkem zaplatit 118.188,- Kč při výpůjční úrokové sazbě 148,12 % a RPSN 134,35 %. Dne 2. 11. 2011 bylo spotřebitelce zasláno oznámení o schválení úvěru, které uvádělo přesné parametry úvěru. Žalobce poznamenal, že spotřebitelka přestala splácet úvěr po necelých 3 letech a úvěr jí byl zesplatněn.
17. Žalobce namítl, že oba spotřebitelé byli řádně poučení a byli si vědomi možnosti změny některých parametrů úvěru. K prokázání této skutečnosti žalobce navrhoval výsledk úvěrových poradkyň, které s jednotlivými spotřebiteli smlouvy uzavíraly. Poukázal na to, že právě úvěrové poradkyně „provádí“ spotřebitele celým uzavíráním smlouvy a vysvětlují mu mimo jiné i možnost úpravy parametrů úvěru po posouzení úvěruschopnosti spotřebitele. Pokud správní orgán pouze s odkazem na stížnosti spotřebitelů konstatoval,

že tito se změnou parametrů nepočítali, tyto důkazy to měly vyvrátit. Závěr žalovaného o tom, že se změnou spotřebitelé nepočítali, není správný, a napadené rozhodnutí je tak nezákonné. Navíc řízení před správním orgánem trpí vadou, neboť nebyly provedeny žalobcem navrhané důkazy.

18. Žalobce dále namítl, že z textu zákona o spotřebitelském úvěru neplyne, že by se informace ve struktuře dle Přílohy č. 2 zákona musely spotřebiteli dokládat při jakékoli změně smlouvy o úvěru. Zákon požaduje, aby byly informace poskytnuty pouze před uzavřením smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, nebo předtím, než spotřebitel učiní závazný návrh na uzavření takové smlouvy. Smlouva o úvěru přitom byla uzavřena, což konstatuje i správní orgán. Nutnost znovu dokládat spotřebiteli předsmuvní informace by mohla být dovozena jen v případě, kdy by byly zásadním způsobem měněny výlučně takové zásadní parametry spotřebitelského úvěru, které by původní smlouvou nebyly dostatečně specificky předvídaný. V daných případech zůstala stejná doba splácení a měnila se výše úvěru a v návaznosti na to výpůjční úroková sazba, RPSN a výše splátky, což bylo v rámci předsmuvních informací předpokládáno a spotřebitelé s tím souhlasili. Možnost snížení úvěru na základě posouzení bonity spotřebitele byla ve všech smluvních dokumentech anticipována. U výše úvěru byla stanovena jak horní, tak i spodní hranice. U výpůjční úrokové sazby, jakož i u RPSN bylo obecné upozornění na možnost snížení výše úvěru po posouzení úvěruschopnosti spotřebitelů, ale o konkrétní čísla, v jakých se mohou jednotlivé parametry úvěru pohybovat. Parametry se tedy pohybovaly v rámci předsmuvních informací a zákon o ničem takovém jako o zásadní změně nehovoří. Spotřebitelé si museli být vědomi toho, že nejsou dostatečně bonitní a mohli a měli čekat, že jim parametry úvěru mohou být upraveny. Pokud spotřebitel projeví svůj souhlas tak, že má zájem o úvěr s výpůjční úrokovou sazbou, RPSN a dalšími parametry v rozmezí od-do, tedy nikoliv s libovolnými parametry, ale s přesně definovanými parametry, je jednoznačně informován a jednoznačně projevil svůj souhlas s tím, za jakých podmínek je ochoten úvěr akceptovat. Spotřebitel souhlasil s jednoznačně daným rozmezím parametrů od-do, a souhlasil tedy např. s maximální výpůjční úrokovou sazbou a RPSN.
19. Žalobce dále poukázal na právo spotřebitele odstoupit od smlouvy do 14 dnů, k čemuž v posuzovaných případech nedošlo. Pokud by byli spotřebitelé opravdu tak překvapeni, jak tvrdí žalovaný, logicky by od smlouvy odstoupili. Tvrzení o tom, že spotřebitelé sice mohli odstoupit, ale byla s tím spojena povinnost platit část úroku za každý kalendářní den, považuje žalobce za zavádějící, neboť spotřebitel znal maximální výši úvěru a maximální úrokovou sazbu, a věděl tak, kolik by musel maximálně hradit před odstoupením od smlouvy.
20. Žalobce rovněž podotkl, že ani jeden ze spotřebitelů si žalobci nestěžoval, že by mu byl poskytnut jiný úvěr, než požadoval.

21. S odkazem na komentář k zákonu o spotřebitelském úvěru žalobce zdůraznil, že odborná právní literatura výslovně připouští, že u drobných změn parametrů úvěru oproti údajům uvedeným v předsmělných informacích nemusí být nové předsmělné informace poskytovány. V daném případě se dokonce o žádné změny údajů oproti údajům uvedeným v předsmělných informacích nejednalo, neboť předsmělné informace uváděly některé parametry úvěru v určitém rozmezí a toto rozmezí nebylo změněno či překročeno.
22. Žalobce dále žalovanému vytkl, že nevzal v úvahu jeho povinnost posuzovat schopnost spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr ve smyslu § 9 zákona o spotřebitelském úvěru. Pokud by žalobce posouzení úvěruschopnosti neprovedl, vystavoval by se správním sankcím. Žalobci proto ani nic jiného nezbyvalo, a když zjistil, že úvěruschopnost obou spotřebitelů je nižší, přistoupil ke snížení úvěru v rámci rozmezí uvedeného v předsmělných informacích.
23. V dalším žalobním bodě žalobce namítl nepřiměřenost pokuty. Uvedl, že pokud by měl být pokutován částkou 100.000,- Kč za jednu smlouvu, mělo by to na něj naprosto likvidační dopady. Pokuta v daném případě navíc nemůže plnit funkci prevenční, neboť žalobce již dávno upravil své smlouvy tak, že nyní již nejsou parametry úvěru upravovány a spotřebitel je vždy v předsmělných informacích informován o parametrech konkrétního úvěru. V této souvislosti odkázal např. na aktuální verzi smlouvy dostupnou na internetových stránkách žalobce (<http://www.proficredit.cz/rada-a-tipy-ke-stazeni>) s tím, že z této smlouvy je zřejmé, že snížit požadovaný úvěr již není možné. Prevenční funkce pokuty se tak mívá účinkem, a proto je nepřiměřená i její výše.
24. Nepřiměřenost pokuty žalobce spatřuje i ve skutečnosti, že u úvěru v celkové výši 60.000,- Kč činí pokuta více na 3x tolik. Není možno počítat s celkovou částkou splatnou spotřebiteli, jak činí žalovaný, tato částka totiž zahrnuje jak prosté vrácení peněžních prostředků, tak úroky, přičemž ušlý zisk je po odečtení nákladů samozřejmě nižší.
25. Brát v úvahu je třeba i skutečnost, že v daném případě neexistuje žádná veřejně dostupná judikatura, která by vykládala § 5 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru. Žalobce tak neměl při uzavírání úvěrových smluv žádné vodítko. Byl v dobré víře, že koná v souladu se zákonem, přičemž tento typ smlouvy v minulosti prošel kontrolou žalovaného, kdy pod č.j. ČOI 26378/13/1000 byla dne 1. 3. 2013 ukončena kontrola bez dalších opatření. Byl kontrolován stejný typ smlouvy a žalovaný tehdy žalobci nic nevytkl.
26. Žalovaný při úvaze o výši pokuty také nezohlednil, že spotřebitelům žádná škoda nevznikla.
27. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Ve vyjádření k žalobě předně odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí a rozhodnutí inspektorátu s tím, že žalobní body se z převážné části shodují s námitkami uplatněnými v průběhu správního řízení. Dále konstatoval, že

způsob, který žalobce při uzavírání smluv zvolil, odporuje principům, na nichž je zákon o spotřebitelském úvěru postaven. Tento zákon si stejně jako směrnice, která jím byla do českého právního řádu přejata, klade za cíl maximální informovanost spotřebitelů, kterým by se již od prvního kontaktu s nabídkou spotřebitelského úvěru mělo dostávat relevantních podkladů pro posouzení jeho výhodnosti a pro jeho porovnání s obdobnými nabídkami. Požadavku na poskytnutí individualizovaných předsmulvních informací v dostatečném předstihu nemůže dostát věřitel, který spotřebiteli určité informace sice poskytne, zároveň si však vymíní možnost jejich jednostranné změny ve velmi širokém rozpětí, které je stanoveno paušálně předem v předtištěném formuláři, přičemž tato změna je dokonce možná po podání závazného návrhu na uzavření smlouvy ze strany spotřebitele. Zákon o spotřebitelském úvěru počítá s potenciálně sníženou schopností spotřebitele reálně posoudit svou ekonomickou situaci, a činí za toto posouzení odpovědným věřitele jako profesionála. Nelze proto přistoupit na argumenty žalobce, jimiž se de facto snaží přenést část odpovědnosti za své pochybení na spotřebitele, kteří si podle jeho názoru „*museli být vědomi toho, že nejsou dostatečně bonitní a mohli a měli čekat, že jim parametry úvěru mohou být upraveny*“. Posouzení úvěruschopnosti je v případě uzavírání smlouvy o spotřebitelském úvěru nepochybně jednou z nejdůležitějších částí celého kontraktačního procesu, mělo by být provedeno důkladně a odpovědně a na základě jeho výsledku je samozřejmě možné parametry sjednávaného úvěru změnit. Pokud je však tato změna podstatná, musí být spotřebitel před uzavřením úvěrové smlouvy informován o nových předsmulvních informacích. Právě celková výše spotřebitelského úvěru byla u obou smluv změněna velmi výrazně, kromě toho byly podstatným způsobem změněny i další parametry úvěrů, a to tak, že byla značně zvýšena jejich nákladnost pro spotřebitele. Žalobce se nemůže zbavit své odpovědnosti za řádné informování spotřebitelů v předsmulvních fází tím, že je nejprve naláká na úvěr o určitých konkrétních parametrech, následně tyto parametry výrazně změní v jejich neprospěch, díky nastavenému systému uzavírání smluv jim tyto nové parametry v podstatě vnutí a následně se hájí tím, že spotřebitelé měli možnost odstoupit od smlouvy, kterou nevyužili.

28. Podle žalovaného se žalobce snaží vytvořit dojem, že výši úvěru musel snížit, aby jej byli spotřebitelé při své bonitě schopni řádně splácet. Pravidelné zatížení rozpočtu spotřebitelů měsíční částkou se však změnilo jen velmi málo, v jednom případě byla měsíční splátka nižší o 71,- Kč, ve druhém byla nižší dokonce jen o 24,- Kč.
29. K námitce týkající se nepřiměřené výše pokuty žalovaný uvedl, že správní orgány se vypořádaly se všemi námitkami, které ohledně výše pokuty žalobce v průběhu správního řízení uplatňoval. K námitkám, s nimiž přichází poprvé až v žalobě, přestože se jedná o skutečnosti, které mu byly známy již v průběhu správního řízení, se žalovaný z logiky věci v průběhu správního řízení vyjádřit nemohl.

30. V replíce k vyjádření žalovaného žalobce zopakoval, že všechny parametry úvěru byly v rámci předsmulvních informací spotřebiteli sděleny a ten s nimi souhlasil. O změny údajů oproti údajům uvedeným v předsmulvních informacích se nejednalo, neboť již původní předsmulvní informace uváděly některé parametry úvěru v určitém rozmezí a toto rozmezí nebylo změněno či překročeno. Po posouzení bonity klienta byl tedy úvěr poskytnut v rámci předsmulvních informací, které měněny nebyly.
31. Při ústním jednání před soudem, které se konalo dne 22. 11. 2018, žalobce odkázal na podanou žalobu a repliku. Akcentoval, že v obou případech byly úvěry poskytnuty v rámci parametrů, které vyplývaly z předsmulvních informací poskytnutých spotřebitelům. Žalovaný setrval na svém vyjádření k žalobě a v podrobnostech odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Zdůraznil, že rozmezí, v němž žalobce nastavil parametry úvěru, nepředstavuje pro spotřebitele dostatečnou předsmulvní informaci. Úvěr poskytnutý spotřebitelům byl navíc méně výhodný, než byla varianta uvedená v návrhu na uzavření smlouvy.
32. Soud při jednání zamítl návrh žalobce na doplnění dokazování výsledkem svědků – jeho úvěrových poradkyň. Tento důkazní návrh považoval soud za nerelevantní již ze své podstaty, neboť informační povinnost ve smyslu § 5 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru mohl žalobce splnit jediné v *listinné podobě nebo na jiném nosiči dat*. Svědeckou výpověď proto nelze prokazovat z hlediska § 5 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru významné okolnosti, za kterých byly předmětné smlouvy se spotřebiteli uzavírány.
33. V posuzované věci vyšel z následně uvedené právní úpravy:
34. Podle § 20 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru v relevantním znění věřitel nebo zprostředkovatel se dopustí správního deliktu tím, že *v rozporu s § 5 odst. 1 neposkytne spotřebiteli před uzavřením smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, informace podle přílohy č. 2 k tomuto zákonu*. Podle odstavce 5 písm. a) téhož zákonného ustanovení za správní delikt se uloží pokuta do 5.000.000,- Kč, jde-li o správní delikt podle odstavce 1, odstavce 2 písm. b), c), d) a e).
35. Podle § 5 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru v relevantním znění *věřitel poskytne spotřebiteli v listinné podobě nebo na jiném trvalém nosiči dat informace uvedené v příloze č. 2 k tomuto zákonu. Učiní tak s dostatečným předstihem před uzavřením smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, nebo před tím, než spotřebitel učiní závazný návrh na uzavření takové smlouvy. Všechny informace musí být stejně výrazné. Jiné informace než uvedené v příloze č. 2 k tomuto zákonu poskytne věřitel v samostatném dokumentu*.
36. Podle Přílohy č. 2 k zákonu o spotřebitelském úvěru v relevantním znění před uzavřením smlouvy, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, musí být spotřebiteli poskytnuty mj. informace o celkové výši spotřebitelského úvěru a podmínkách jeho čerpání [písm. c)

Přílohy č. 2], výpůjční úrokové sazby, podmínkách upravujících použití této sazby a případně o jakémkoliv indexu nebo referenční sazbě použitelné pro počáteční úrokovou sazbu, jakož i o době, podmínkách a postupu pro změnu úrokové sazby; uplatňují-li se za různých okolností různé úrokové sazby, uvádějí se výše uvedené informace o všech úrokových sazbách [písm. f) Přílohy č. 2], celkové částce splatné spotřebitelem a roční procentní sazbě nákladů na spotřebitelský úvěr, která musí být dále vysvětlena prostřednictvím reprezentativního příkladu s uvedením veškerých předpokladů použitých pro její výpočet, u které je věřitel povinen zohlednit požadavky na spotřebitelský úvěr, které mu spotřebitel sdělil [písm. g) Přílohy č. 2].

37. Při výkladu citovaných ustanovení zákona o spotřebitelském úvěru je nutno vyjít z účelu, který tato právní úprava sleduje. Ústavní soud v nálezu ze dne 10. 4. 2014, č.j. III. ÚS 3725/13 konstatoval, že: „*(s)potřebitelský vztah není bezprostředně regulován na úrovni specifického ústavního práva, nicméně není ani od působení ústavně zaručených základních práv a svobod izolován, takže v tomto právně regulovaném vztahu se působení základních práv a svobod projevuje jako povinnost státu taková základní práva a svobody v tomto spotřebitelském vztahu chránit (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky) jak vytvářením podmínek pro uzavírání spotřebitelských smluv, tak při řešení sporů z nich vyplývajících.(...) Právní ochrana spotřebitele z hlediska základních práv a svobod může být odvozována ze zvláštností jeho zpravidla slabšího postavení (disparity) ve smluvním (spotřebitelském) vztahu. K tomuto postavení (disparitě) má stát povinnost přihlídnout v rámci úpravy smluvního vztahu v podobě právních a institucionálních prostředků ochrany spotřebitele*“. Zákonem zakotvená povinnost věřitele poskytnout spotřebiteli před uzavřením smlouvy o spotřebitelském úvěru stanovené informace je tedy legitimním nástrojem určeným k ochraně spotřebitele, v jehož zájmu je získat v předsmluvní fázi takové penzum informací, které mu umožní učinit volbu mezi produkty vzájemně si konkurujícími v daném čase, případně místě. Spotřebiteli, jehož postavení je oproti podnikatelskému subjektu slabší, neboť lze předpokládat, že bez odborných znalostí se zpravidla nebude dobře orientovat ve všech obecně významných aspektech nabízené služby, je proto třeba poskytnout natolik konkrétní informace, aby je mohl náležitě, jako laik, pro své účely vyhodnotit. Po spotřebiteli v žádném případě nelze požadovat, aby cestou složitých výpočtů a kombinací různých veličin sám vydedukoval, za jakých podmínek dosáhne na cílený produkt a jaký bude mít tento produkt parametry.
38. V § 5 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru ve znění účinném v době uzavření smluv č. 1 a č. 2 zákonodárce vymezil formu a prostřednictvím přílohy zákona též obsah povinnosti věřitele informovat spotřebitele před uzavřením smlouvy o konkrétních podmínkách, za kterých bude reálně uzavřít smlouvu o spotřebitelském úvěru. Žalobce byl povinen spotřebiteli poskytnout mj. informaci o celkové výši poskytovaného spotřebitelského úvěru, výpůjční úrokové sazbě, celkové částce splatné spotřebitelem a roční procentní

sazbě nákladů (RPSN). Tyto informace byl žalobce povinen poskytnout spotřebiteli v listinné podobě nebo na jiném nosiči dat.

39. Informace, které měli oba spotřebitelé k dispozici a které byly vtěleny do smluvních podmínek tvořících součást návrhu na uzavření smlouvy, jakož i do dokumentu označeného jako „předsmluvní formulář“, postrádaly ve vztahu ke spotřebiteli individualizovaný rozměr, který by spotřebiteli umožnil vyhodnotit konkrétní parametry spotřebitelského úvěru provést vlastní reflexi ohledně zamýšleného uzavření SRÚ s takovými parametry.
40. Se žalobcem nelze souhlasit, že uvedením rozmezí inkriminovaných parametrů úvěru splnil svou předsmluvní informační povinnost ve smyslu § 5 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru. V této souvislosti je nutno připomenout, že koncepce návrhu na uzavření SRÚ v obou posuzovaných případech vylučovala, aby spotřebitel mohl (ještě) reagovat na úpravu podmínek, kterou žalobce s odkazem na předsmluvní informovanost spotřebitele provedl v oznámení o schválení úvěru. Spotřebitel se totiž formou souhlasu implementovaného do bodu 2.4 smluvních ujednání SRÚ [„...*Všecké parametry úvěru se však budou vždy pohybovat v rozmezí předsmluvních informací, které byly dlužníkům poskytnuty před uzavřením SRU (...) Klient (...) s touto úpravou konečných parametrů SRU výslovně souhlasí a prohlašuje, že má zájem na poskytnutí úvěru i s takto upravenými parametry a v této souvislosti se zavazuje respektovat takovouto výši jako konečnou a závaznou výši úvěru*“] zavázal, že po předložení návrhu žalobci bude plně respektovat konečnou úpravu podmínek, za nichž mu žalobce úvěr poskytne. Řečeno jinak, doručením oznámení o schválení úvěru spotřebiteli došlo k perfekci právního úkonu (právního jednání) zavazujícího obě smluvní strany. Za této situace však do popředí o to více vystupuje požadavek na ochranu zákonem chráněného zájmu, kterým je včasná a z hlediska rozsahu a obsahu dostatečná informovanost spotřebitele o základních parametrech spotřebitelského úvěru.
41. Z pohledu stěžejních skutkových okolností nebylo sporné, že návrh na uzavření smlouvy č. 1 byl definován částkou spotřebitelem žádaného úvěru ve výši 30.000,- Kč se splatností 48 měsíců, dále základní celkovou částkou, která měla být zaplacená žalobci, ve výši 90.512,- Kč při výpůjční úrokové sazbě 99,24 % a RPSN 99,23 %. Smlouva č. 1 byla ve výsledku uzavřena s těmito parametry:
- výše poskytnutého úvěru činila 21.000,- Kč (celková základní výše poskytnutého úvěru mohla být podle smluvních podmínek snížena až na částku 7.000,- Kč)
 - základní celková částka, kterou bylo třeba zaplatit, činila 87.504,- Kč (nejnižší možná výše základní celkové částky, kterou bylo třeba zaplatit podle smluvních podmínek, byla stanovena částkou 29.184,- Kč)
 - výpůjční úroková sazba činila 166,42 % (horní hranice výpůjční úrokové sazby podle smluvních podmínek byla stanovena ve výši 166,70 %)

- RPSN činila 160,77 % (horní hranice RPSN podle smluvních podmínek byla stanovena ve výši 166,70 %).

42. Návrh na uzavření smlouvy č. 2 byl definován částkou spotřebitelkou žádaného úvěru ve výši 50.000,- Kč se splatností 36 měsíců, základní celkovou částkou, která měla být zaplacená žalobci, ve výši 119.052,- Kč při výpůjční úrokové sazbě 94,97 % a RPSN 94,96 %. Smlouva č. 2 byla uzavřena s těmito parametry:

- výše poskytnutého úvěru činila 39.000,- Kč (celková základní výše poskytnutého úvěru mohla být podle smluvních podmínek snížena až na částku 4.999,- Kč)
- základní celková částka, kterou bylo třeba zaplatit, činila 118.188,- Kč (nejnižší možná výše základní celkové částky, kterou bylo třeba zaplatit podle smluvních podmínek, byla stanovena částkou 29.184,- Kč)
- výpůjční úroková sazba činila 148,12% (horní hranice výpůjční úrokové sazby podle smluvních podmínek byla stanovena ve výši 166,70 %)
- RPSN činila 134,35 % (horní hranice RPSN podle smluvních podmínek byla stanovena ve výši 166,70 %).

43. Nelze akceptovat tvrzení žalobce, že smluvní ujednání SRÚ, jakož i předmluvní formulář, obsahovaly konkrétní čísla, v jakých se jednotlivé parametry mohly pohybovat. U dotčených parametrů byla ve smluvních podmínkách udávána jen horní, resp. u výše poskytovaného úvěru a výše základní celkové částky, kterou bylo třeba zaplatit, spodní hranice. Ze smluvních podmínek nebyl vůbec zřejmý algoritmus, pomocí kterého měl být daný parametr přesně určen, ani to, jaké proměnné bylo třeba znát, aby mohlo být provedeno stanovení konkrétního, ve vztahu ke spotřebiteli individualizovaného parametru. Soud v této souvislosti podotýká, že výše výpůjční úrokové sazby a RPSN písemně oznámená žalobcem dosáhla u smlouvy č. 1 téměř maximální možné hranice (sjednaná výše výpůjční úrokové sazby činila 166,42 %/maximální možná výše tohoto parametru byla omezena na 166,70 %; sjednaná výše RPSN činila 160,77 %/maximální možná výše u tohoto parametru byla limitována 166,70 %). Soud zdůrazňuje, že si nečiní ambice „odhalit“ metodu, kterou žalobce používal při stanovení parametrů smlouvy o spotřebitelském úvěru uzavírané s konkrétním spotřebitelem. Na popsaném příkladu se toliko snaží demonstrovat, že spotřebitel nemohl vyhodnotit podmínky úvěru na základě obecných údajů uvedených ve smluvních ujednáních a předmluvních formulářích. Spotřebitel tak neznal konkrétní „cenu“, kterou měl za uvedenou službu zaplatit. Široce nastaveným a blíže neodůvodněným rozmezím, v němž mohly pohybovat se jednotlivé parametry úvěru, si žalobce vytvořil prostor, který mu umožnil pro spotřebitele skryté vyhodnocování a stanovení parametrů konečné verze smlouvy. Nemůže proto obstát argumentace žalobce, že spotřebitelé souhlasili s krajním rozmezím parametrů a věděli, že tyto parametry mohou být i příznivější.

44. Lze dodat, že situace by byla obdobná, pokud by žalobce spotřebitelům oznámil schválený úvěr sice „jen“ s nižší úvěrovanou částkou (s ohledem na žalobcem zjištěnou nižší bonitu spotřebitelů), ale jinak za shodných podmínek uvedených v návrhu na uzavření SRÚ (zejména stejné výši výpůjční úrokové sazby a RPSN). Spotřebitelé, kteří projeví zájem o poskytnutí úvěru v konkrétní výši, totiž neznali kritéria, podle kterých žalobce posuzoval jejich úvěruschopnost, a nemohli proto sami předem (tj. před závazným předložením návrhu žalobci) vyhodnotit, zda je návrh na uzavření SRÚ pro ně akceptovatelný či nikoliv. Žalobce se tak nemůže s úspěchem dovolávat vědomosti spotřebitelů o tom, že nebyli dostatečně bonitní a měli očekávat úpravu parametrů úvěru.
45. Právo spotřebitele odstoupit od smlouvy o úvěru, je právním instrumentem, který doplňuje ochranu spotřebitele a který je zcela nezávislý na existenci povinnosti věřitele poskytnout spotřebiteli dostatečně individualizované předsmluvní informace. Proto je nedůvodná námitka žalobce, že spotřebitelé v posuzovaných případech nevyužili svého práva a od smlouvy č. 1 a č. 2 neodstoupili. Zásah do chráněného zájmu spotřebitele být informován o základních parametrech spotřebitelského úvěru ve fázi před uzavřením smlouvy není vyloučen či minimalizován tím, že spotřebitel nedá prostřednictvím realizace práva odstoupit od smlouvy najevo svou nespokojenost s tím, jak věřitel postupoval při vyhodnocení hledisek úvěruschopnosti spotřebitele. Nepodstatné je i to, že se spotřebitelé s výtkami, které uplatnili u žalovaného, neobrátili (předtím) na žalobce. Tato skutečnost nemůže nijak ovlivnit závěr o tom, že žalobce vytýkaným jednáním naplnil znaky skutkové podstaty správního deliktu ve smyslu § 20 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru.
46. Soud připouští, že žalobce mohl spotřebitele informovat o rozmezí jednotlivých parametrů úvěru, neměl tak ale činit způsobem, který spotřebiteli nedal prostor vyhodnotit teprve následně individualizované podmínky úvěru a učinit rozhodnutí, zda smlouvu (za těchto podmínek) uzavře či nikoliv. Námitka, že ve vztahu k soukromým osobám platí zásada „co není zakázáno, je dovoleno“, v projednávané věci postrádá jakékoliv opodstatnění, neboť hranice smluvní autonomie v soukromoprávních vztazích končí právě u povinnosti respektovat účel sledovaný aplikovanou právní úpravou, tj. jímž je ochrana spotřebitele před libovůlí věřitele, který je silnější stranou smluvního vztahu a tohoto svého postavení může využít v neprospěch spotřebitele.
47. Povinnost, která pro věřitele vyplývala z § 9 zákona o spotřebitelském úvěru, tedy povinnost posoudit schopnost spotřebitele splácet úvěr, není oslabena či znemožněna tím, že věřitel má též povinnost poskytnout spotřebiteli předsmluvní informace v dostatečném rozsahu. Na druhou stranu ani informační povinnost věřitele nemůže být nijak modifikována jeho povinností posoudit schopnost spotřebitele splácet úvěr. Jedná se o dvě samostatné, na sobě nezávislé povinnosti stanovené zákonem, jímž oběma musí věřitel plně dostát. Namítá-li žalobce, že *mu nic jiného nezbyvalo a po vyhodnocení úvěruschopnosti*

spotřebitelů musel přistoupit ke snížení úvěrů, pramení taková námitka z nepochopení koncepce, na které byla právní úprava zákona o spotřebitelském úvěru založena. Žalobci žádná zákonná překážka nebránila v tom, aby nejprve posoudil schopnost spotřebitele splácet úvěr, a až poté předložil spotřebiteli návrh, jehož obsahem by již byly individualizované parametry úvěru. Pokud tak nepostupoval, vystavil se důvodnému riziku, že bude sankcionován za porušení informační povinnosti.

48. K námitce nepřiměřenosti výše uložené sankce soud předně odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 31. 10. 2008, č.j. 4 Ads 123/2009-99, v němž jmenovaný soud konstatoval, že: *„(u)kládání pokut za správní delikty, tudíž i rozhodování o jejich výši, se děje ve sféře volného správního uvážení (diskrečního práva správního orgánu), tedy zákonem dovolené volnosti správního orgánu rozhodnout ve vymezených hranicích, resp. volit některé z možných řešení, které zákon dovoluje (§ 78 odst. 1 s.ř.s.). Podrobit volné správní uvážení soudnímu přezkoumání lze jen potud, překročil-li správní orgán zákonem stanovené meze tohoto uvážení a nebo – v tomto směru došlo soudním řádem správním k rozšíření soudního přezkoumání – zda správní orgán volné uvážení nezneužil.“* NSS dále v rozhodnutí ze dne 18.12.2003, č.j. 5 A 139/2002-46 zdůraznil, že: *„(ú)kolem soudu není nahradit správní orgán v jeho odborné dozorové kompetenci ani nahradit správní uvážení uvážením soudním, ale naopak posoudit, zda se správní orgán v napadeném rozhodnutí dostatečně vypořádal se zjištěným skutkovým stavem, resp. zda řádně a úplně zjistil skutkový stav, a zda tam, kde se jeho rozhodnutí opíralo o správní uvážení, nedošlo k vybočení z mezí a hledisek stanovených zákonem“.* Soud se proto námitkou nepřiměřenosti výše pokuty zabýval v intencích, zda správní úvaha o výši pokuty byla žalovaným, resp. správním orgánem I. stupně učiněna v zákonem stanovených mezích a zda nedošlo k jejímu zneužití.

49. Správní orgán I. stupně při rozhodování o výši pokuty, kterou uložil jako pokutu úhrnnou, vyšel z vyhodnocení hlediska způsobu, jakým byly delikty spáchány, následků protiprávního jednání a polehčující okolnosti, kterou spatřoval v tom, že ze strany žalobce se jednalo o první porušení zákona. Vyzdvihl preventivní i represivní úlohu sankce, a odůvodnil tak uložení pokuty při dolní hranici zákonné sazby. Žalovaný se výši pokuty zabýval z pohledu odvolací námitky brojící proti nepřiměřenosti sankce. Konstatoval závažnost jednání žalobce spočívající v tom, že byly zjištěny dva případy neposkytnutí klíčových informací spotřebitelům. Zdůraznil, že celkovou výši úvěrů, které byly spotřebitelům poskytnuty, nepokládá ve vztahu k uložené sankci za významnou. Připomněl rovněž význam represivní funkce sankce, která musí mít znatelný dopad v majetkové sféře delikventa. Vyloučil, že by při ukládání sankcí bylo postupováno podle zásady kumulace, tedy násobení jisté paušální částky počtem zjištěných deliktů, a uvedl, že naopak bylo postupováno podle zásady absorpce, kdy je za více deliktů ukládán jediný trest a opakované porušení zákona je hodnoceno jako přitěžující okolnost. Likvidační důsledky sankce u žalobce neshledal.

50. Po posouzení výše uvedených úvah, jimiž správní orgány obou stupňů zdůvodnily výměru sankce uložené žalobci za vytýkané protiprávní jednání, dospěl soud k závěru, že v projednávané věci nedošlo ze strany žalovaného k vybočení ze zákonem stanovených mezí ani ke zneužití diskrečního práva. Správní orgány obou stupňů přesvědčivě vyložily, proč je namístě uložení pokuty v dané výši, která byla stanovena při dolní hranici zákonné sazby. Žalovaný přílehlavě akcentoval i význam represivní funkce sankce.
51. Odvídá-li žalobce likvidační dopady uložené sankce od hypotetického uložení pokuty za každou (další) uzavřenou smlouvu, jedná se o pouhou spekulaci, která není podložena konkrétními skutkovými okolnostmi a nemá reálný základ. Nutno zdůraznit, že žalobce neváže namítanou nepřiměřenost uložené pokuty na tvrzení, že právě již tato sankce má konkrétní negativní dopady do majetkové sféry žalobce a ohrožuje jeho setrvání v pozici podnikatelského subjektu na trhu. Tato ve své podstatě toliko hypotetická námitka proto není způsobilá vést k závěru, že výše uložené pokuty je nepřiměřená.
52. Nepřiměřenost výše sankce nelze dovozovat ani z toho, že žalobce měl, dle svého tvrzení, následně upravit své smlouvy tak, že spotřebitel je nyní vždy předem informován o parametrech konkrétního úvěru. Soud nesouhlasí s názorem, že preventivní funkce pokuty se mívá účinkem, pokud žalobce postupuje při uzavírání smluv způsobem, který (již) konvenuje zákonu. To, že žalobce změnil (ať již v důsledku sankčního postihu či z jiných důvodů) svou nezákonnou praxi při uzavírání smluv o spotřebitelském úvěru, samo o sobě nevylučuje, že do budoucna již bude postupovat vždy v souladu se zákonem. Generálně preventivní účel, který uložená sankce sleduje, má zabránit tomu, aby se žalobce v budoucnosti vyvaroval totožného deliktního jednání, za které byl postižen. Nutno zdůraznit, že preventivní účinek sankce nemůže být posuzován izolovaně. Jak správně zdůraznil žalovaný, sankce má být ukládána v takové výši, aby pro delikventa byla citelným postihem (represivní funkce sankce).
53. Soud nevešel ani na námitku, že výše pokuty je nepřiměřená vzhledem k celkové výši žalobcem poskytnutých úvěrů. Žalovaný ani správní orgán I. stupně předně výši pokuty neodvodili od výše poskytnutých úvěrů ani od celkové základní částky, kterou měli spotřebitelé zaplatit. Žalovaný v napadeném rozhodnutí poukázal na výši rozdílu mezi celkovou částkou splatnou spotřebiteli a celkovou výší úvěrů jen v reakci na odvolací námitku žalobce, přitom však uvedl, že celkovou výší úvěrů nepokládá ve vztahu k uložené sankci za významnou. Celková výše žalobcem poskytnutých úvěrů není kritériem, k němuž by měl správní orgán při výměře sankce za spáchání daného správního deliktu přihlížet.
54. Nedůvodná je též námitka, ve které žalobce poukazuje na neexistenci dostupné judikatury ve vztahu k výkladu § 5 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru. Aplikované ustanovení nezakládalo konkrétní pochybnosti, které by mohly vyústit v jeho nejednoznačný výklad.

Informační povinnost věřitele byla definována formou i obsahem, a to pomocí Přílohy č. 2 zákona. Pouhá okolnost, že žalobce „výklad“ tohoto ustanovení přizpůsobil svým potřebám a nepřihlížel též k postavení spotřebitele a jeho zákonem sledované ochraně, nemůže založit důvodnost uvedené námitky.

55. Relevantní není ani poukaz žalobce na kontrolu, kterou měl v minulosti projít stejný typ smlouvy. V této souvislosti soud předně považuje za nutné zdůraznit, že žalobce k této argumentaci nepředložil naprosto žádný důkaz, a jedná se tak o ničím neprokázané tvrzení. I kdyby však bylo pravdou, že žalobce byl již dříve ze strany České obchodní inspekce kontrolován, nemohla by tato skutečnost nijak ovlivnit závěr, že se v nyní posuzované věci dopustil porušení zákona. Jinak řečeno, žádná předchozí kontrola nemůže žalobce zbavit odpovědnosti za protiprávní jednání, jehož se následně dopustil.
56. Vznik škody jako následek protiprávního jednání není znakem skutkové podstaty deliktu podle § 20 odst. 1 písm. b) zákona o spotřebitelském úvěru. Jedná se o ohrožovací delikt, který je naplněn samotným porušením informační povinnosti, aniž by spotřebiteli musela nutně vzniknout škoda. Žalovaný proto nebyl povinen zkoumat, zda taková škoda byla spotřebitelům způsobena, ani existenci či neexistenci škody hodnotit při své úvaze o výši sankce. Zcela bez významu je také námitka, že správní orgány při ukládání sankce nepřihlížely k tomu, že spotřebitelé své výtky neadresovali žalobci a že nevyužili svého práva odstoupit od smlouvy. Spotřebitelé neměli povinnost u žalobce namítat nedostatky úpravy parametrů úvěru a jejich právo na odstoupení od smlouvy, jak soud již konstatoval výše, bylo nezávislé na povinnosti žalobce poskytnout jim předmluvní informace. Žalovaný ani správní orgán I. stupně tedy nebyl povinen zjišťovat, z jakých důvodů se spotřebitelé se svými výtkami neobrátili na žalobce a proč nevyužili svého práva odstoupit od předmětných smluv.
57. Soud tedy neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
58. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., neboť žalovanému, který byl ve věci úspěšný, žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti v řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 22. listopadu 2018

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu